

Годишна информација за плаќањата во Република Северна Македонија во 2022 година

Агенда

1. ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ

1.1 ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО КРЕДИТНИ ТРАНСФЕРИ

1.2 ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО ПЛАТЕЖНИ КАРТИЧКИ

2. ПЛАТЕЖНА ИНФРАСТРУКТУРА

2.1 ПЛАТЕЖНИ СМЕТКИ ВО ДЕНАРИ

2.2 ПЛАТЕЖНИ КАРТИЧКИ, УРЕДИ НА МЕСТАТА НА ПРОДАЖБА И БАНКОМАТИ

3. ПЛАТНИТЕ СИСТЕМИ ВО ЗЕМЈАТА

Платежни трансакции со платни инструменти во земјата

Учество во вкупниот број на безготовинските трансакции (%)

Учество во вкупната вредност на безготовинските трансакции (%)

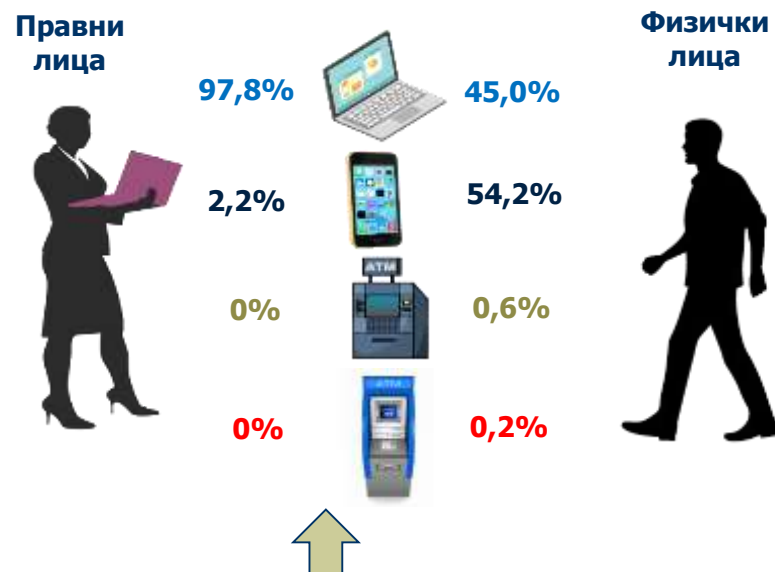

- Вкупниот број изнесуваше **195 милиони платежни трансакции**, што претставува **годишен раст од 6,8%**.
- Вкупната вредност забележа годишен **пад од 3,1%** и изнесуваше **5.808 милијарди денари**.

Платежни трансакции со кредитни трансфери извршени од физичките и правните лица во земјата

- Вкупниот број платежни трансакции со кредитни трансфери во 2022 г. изнесуваше **65,4 милиони**, при што најголемиот број од нив беа иницирани од страна на **правните лица (65,8%)**, додека остатокот од физичките лица.
- **Правните лица иницираат 64,5%** од бројот на плаќања со кредитни трансфери во земјата по електронски пат, додека **физичките лица електронски иницираат 26,5%** од вкупниот број кредитни трансфери.

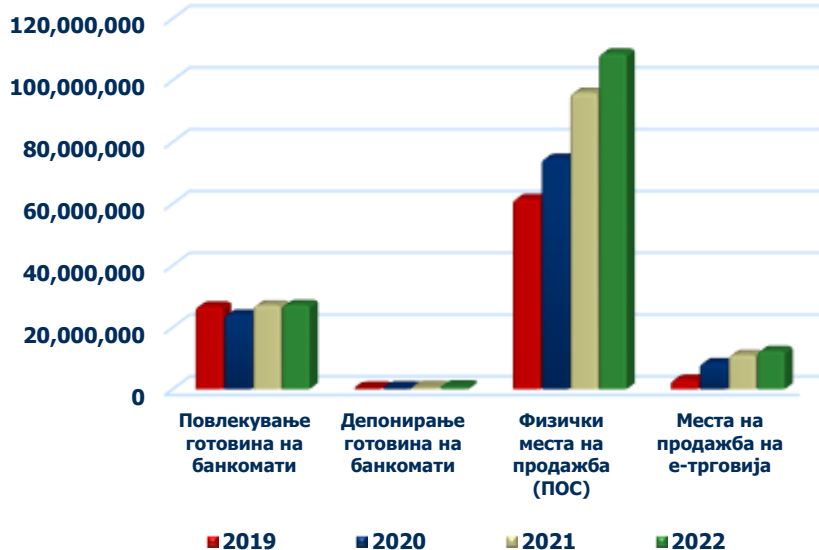

- Од аспект на **уредот на кој се иницирани електронските кредитни трансфери**, најголема примена (97,8%) кај правните лица и натаму има персоналниот сметач, додека, пак, кај физичките лица и натаму има тренд на зголемена употреба на апликациите инсталирани на мобилните телефони (54,2%), за сметка на намалувањето на употребата на персоналниот сметач.

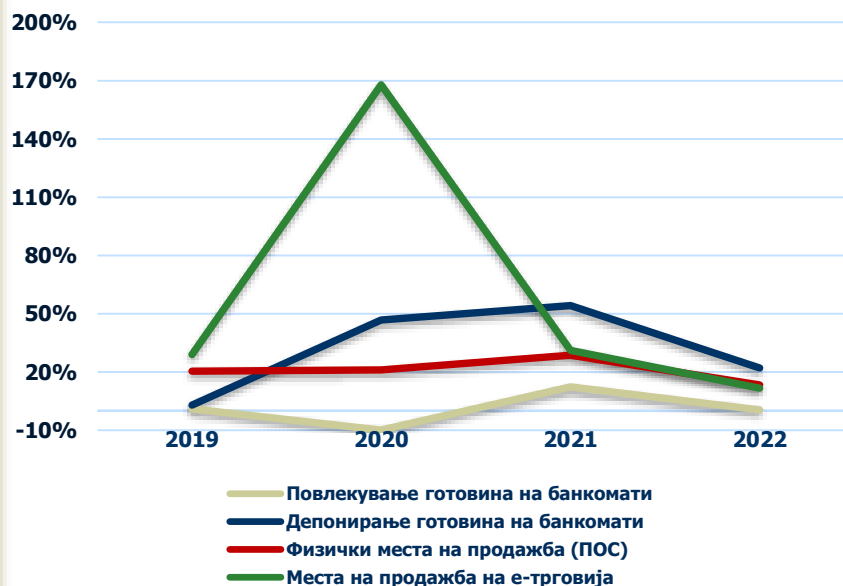

Платежни трансакции со платежни картички на терминалските уреди лоцирани во земјата, со платежни картички издадени во земјата

Број на платежни трансакции

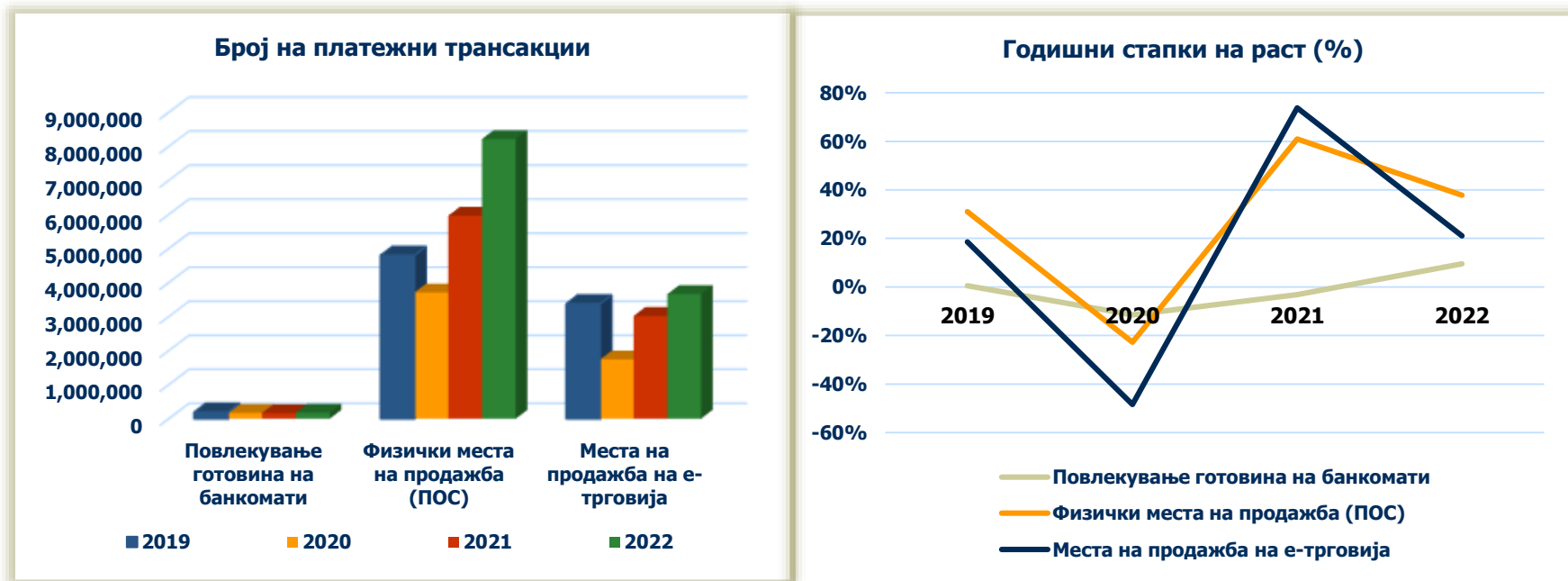
Годишни стапки на раст (%)

- Број на платежни трансакции – **149,6 милиони**, со годишен раст од **10,6%**.
- Позитивен тренд на **зголемување** на бројот на платежните трансакции со домашните платежни картички за вршење плаќања на уредите на **физичките места на продажба во земјата и местата на продажба за е-трговија**.
- Употребата на платежните картички за плаќање во трговијата забележа позначителен раст од 13,1%, а се бележи и натамошен тренд на пораст на платежните трансакции на местата на продажба за е-трговија (годишен раст од 11,6%).
- Значително висок годишен раст од 22% се забележува и кај употребата на платежните картички за депонирање готовина на банкоматите, иако бројот на овие платежни трансакции сè уште е низок.

Платежни трансакции со платежни картички на терминалските уреди лоцирани надвор од земјата, со платежни картички издадени во земјата

- Број на платежни трансакции – **12,1 милион, со висок годишен раст од 31,8%**
- Позитивен раст на употребата на платежните картички со евидентиран годишен раст на бројот на платежните трансакции на терминалските уреди на физичките места на продажба (37,8%) и местата на продажба за е-трговија (21,1%).

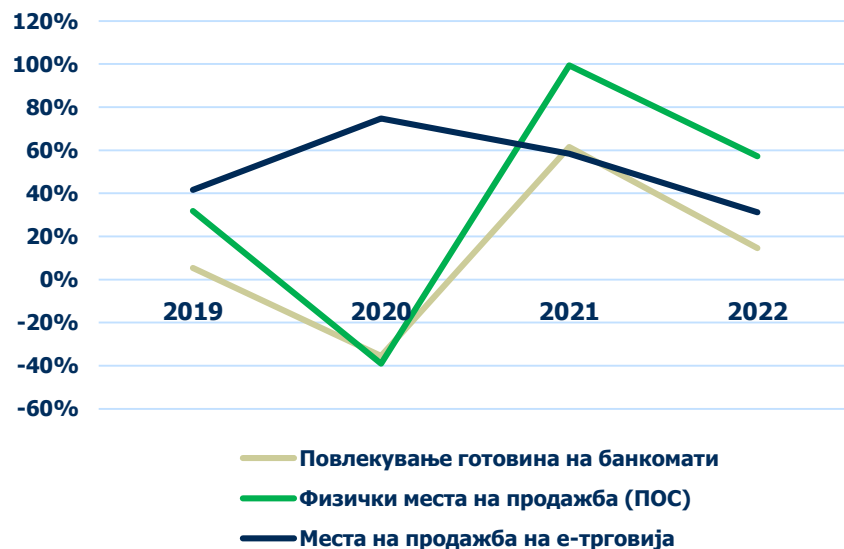

Платежни трансакции со платежни картички на терминалските уреди лоцирани во земјата, со платежни картички издадени надвор од земјата

Број на платежни трансакции

Годишни стапки на раст (%)

- Број на платежни трансакции – **12,5 милиони**, со висок годишен раст од **48,5%**.
- Висок годишен раст на платежните трансакции на физичките места на продажба од **57,3%**, како и раст на трансакциите на местата на продажба за е-трговија од **31,2%**.

Платежни трансакции со платежни картички извршени во земјата

Број на платежни трансакции со платежни картички издадени во земјата, остварени во земјата, по возрастни групи, по глава на жител

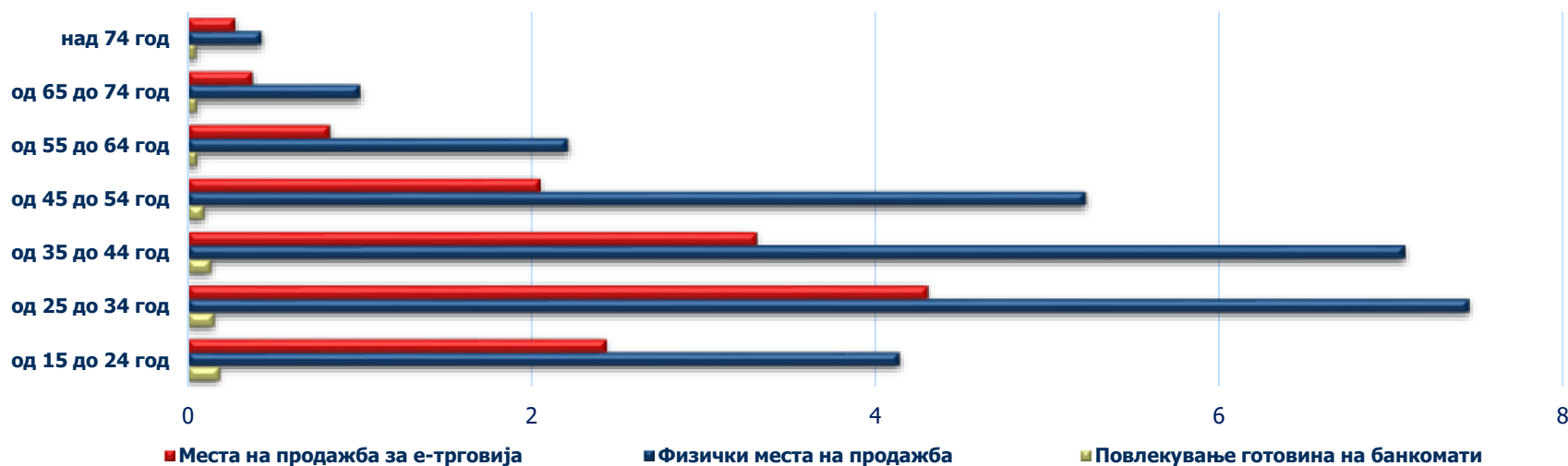

- Највисоко учество на возрастната група **од 25 до 54 години со 65,8%** во вкупните платежни трансакции на физичките места на продажба и местата на продажба за е-трговија.
- Возрасната група **од 25 до 54 години** направила 90 платежни трансакции по глава на жител на физичките места на продажба, 21 платежна трансакција по глава на жител на банкоматите и 6 платежни трансакции по глава на жител на местата на продажба за е-трговија.
- Најмал е бројот на платежните трансакции во земјата во трговијата, или само 31 платежна трансакција по глава на жител се остварени од страна на лицата со возраст **од 15 до 24 години**.

Платежни трансакции со платежни картички извршени во странство

Број на платежни трансакции со платежни картички издадени во земјата, остварени во странство, по возрастни групи, по глава на жител

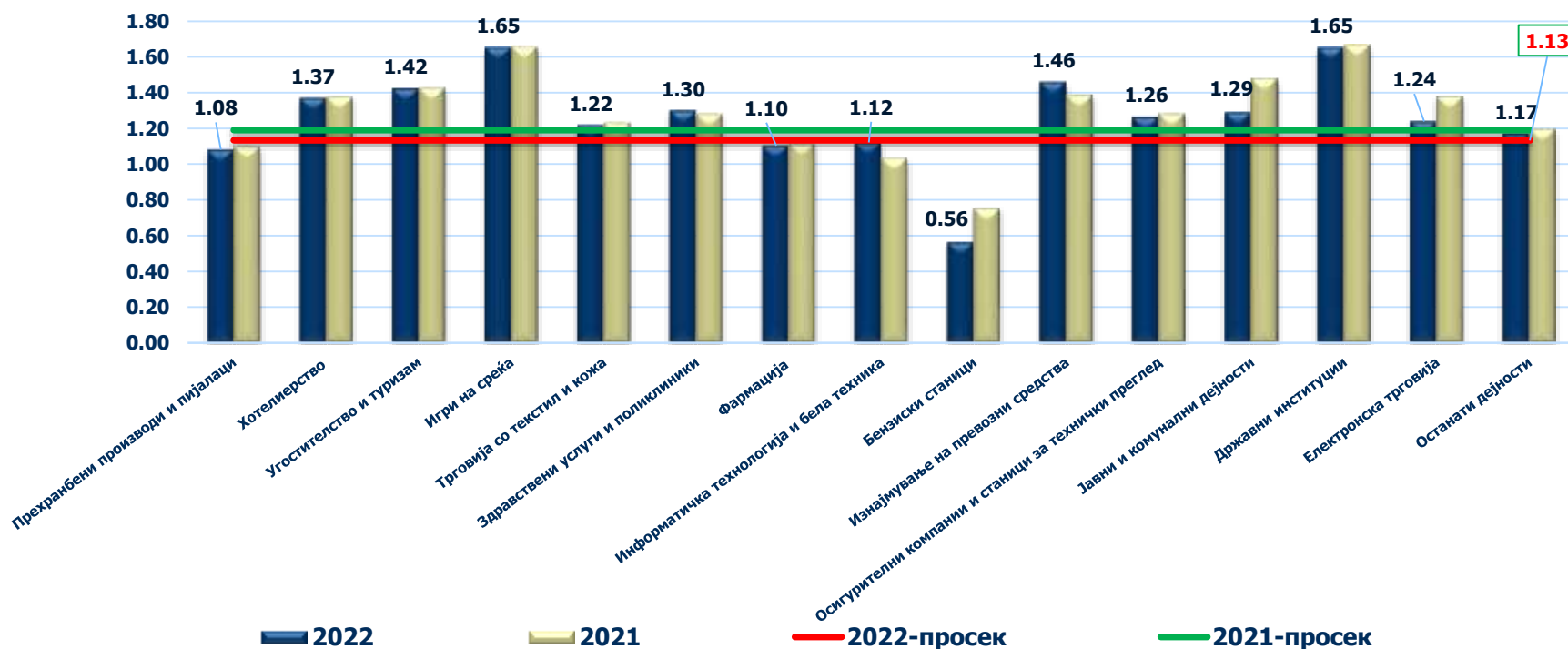

- **67,2%** од платежните трансакции остварени во странство со платежни картички издадени во земјата се направени во трговијата **на физичките места на продажба**, додека **32,8%** на местата на продажба за е-трговија.
- Возрасната група **од 25 до 44 години** направила 11 трансакции во трговијата при извршени 7 трансакции по глава на жител на физичките места на продажба и 4 трансакции по глава на жител на местата на продажба за е-трговија.
- Минимално учество во трговијата во странство има возрасната група **над 74 години** (0,4 платежни трансакции по глава на жител).

Надоместоци коишто се наплатуваат од трговците на продажните места во 2022 година

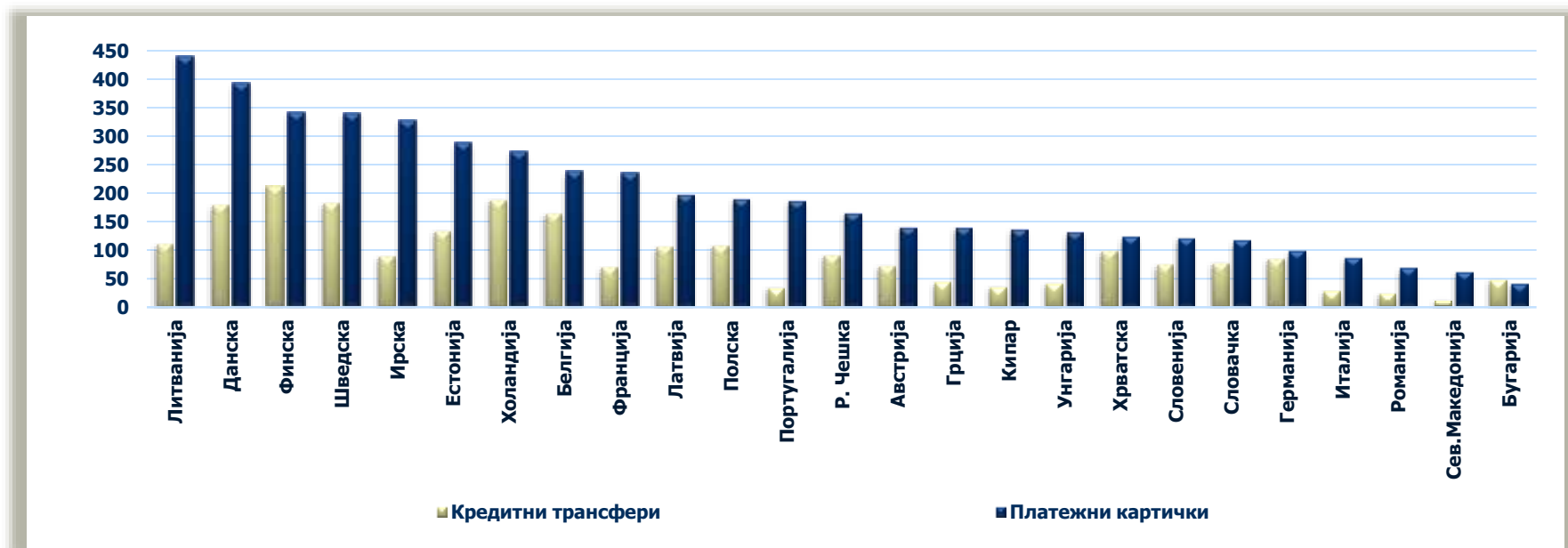
Надоместоци на продажното место по вид на дејност на трговецот (%)

- Просечниот надоместок наплатен од трговците изнесува **1,13%** од вредноста на прометот и забележа **годишен пад од 0,06 п.п.**
- Од аспект на дејноста на трговецот, во текот на 2022 година, **највисок надоместок од 1,65%** се наплатува за услугите од „**државните институции**“ и „**игри на среќа**“, додека, пак, **најнизок надоместок** се бележи кај дејноста „**бензиски станици**“ (0,56%).

Платежни трансакции со платни инструменти по глава на жител — компаративен контекст

➤ РСМ — преовладува користењето на платежните картички

- ✓ 63 трансакции по глава на жител со платежни картички
- ✓ 12 трансакции по глава на жител со кредитни трансфери

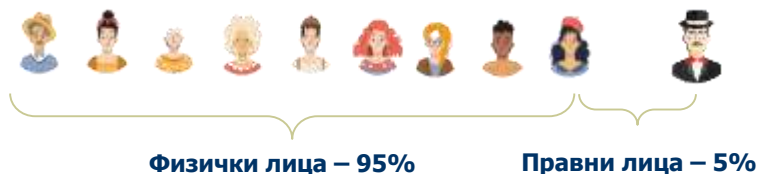
➤ Земји членки на ЕУ

- ✓ 200 трансакции по глава на жител со платежни картички
- ✓ 94 трансакции по глава на жител со кредитни трансфери

Платежната инфраструктура во 2022 година Платежни сметки во денари

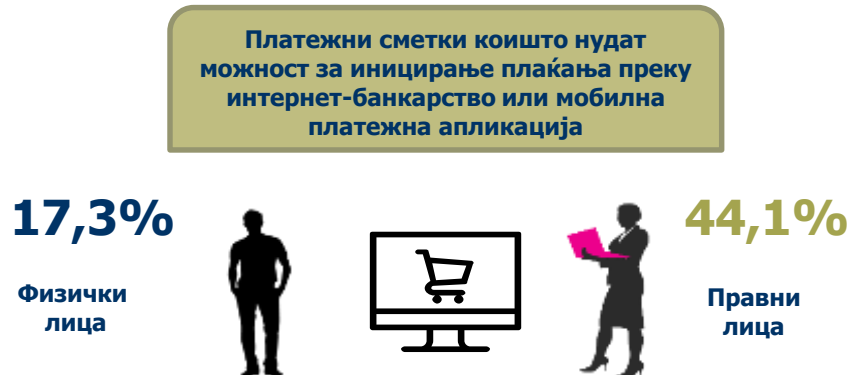
- Вкупниот број на платежни сметки на крајот на 2022 година изнесуваше **3,75 милиони** и забележа мал годишен пад од **0,8%**.

- Вкупниот број на депоненти на крајот на 2022 година изнесуваше **1,88 милиони**.
- Депонентите (физички и правни лица) може да имаат една или повеќе сметки во истата банка или во различни банки.

- Зголемување од **1,6 п.п. (40,9%)** на учеството на бројот на платежните сметки **достапни за увид во состојбата и промените на платежните сметки по електронски пат**, во вкупниот број платежни сметки. Сепак, само **18,7% од вкупниот број платежни сметки нудат можност иницирање плаќања преку интернет-банкарство или мобилна платежна апликација**, што укажува на ограничена искористеност на дигиталните банкарски канали за вршење плаќања.
- Оваа ограниченост е особено изразена кај **физичките лица кај коишто само 17,3%** од платежните сметки овозможуваат иницирање плаќања преку интернет-банкарство или мобилна платежна апликација, но бележи годишен раст од **1,6 п.п.** во споредба со претходната година.
- Кај **правните лица** е забележана значително поголема употребата на дигиталните банкарски канали за извршување на плаќањата во однос на физичките лица (**44,1%**).

Платежни сметки – родова структура, по глава на жител

Жени

42,8%

1,6 по
глава на
жител

Мажи

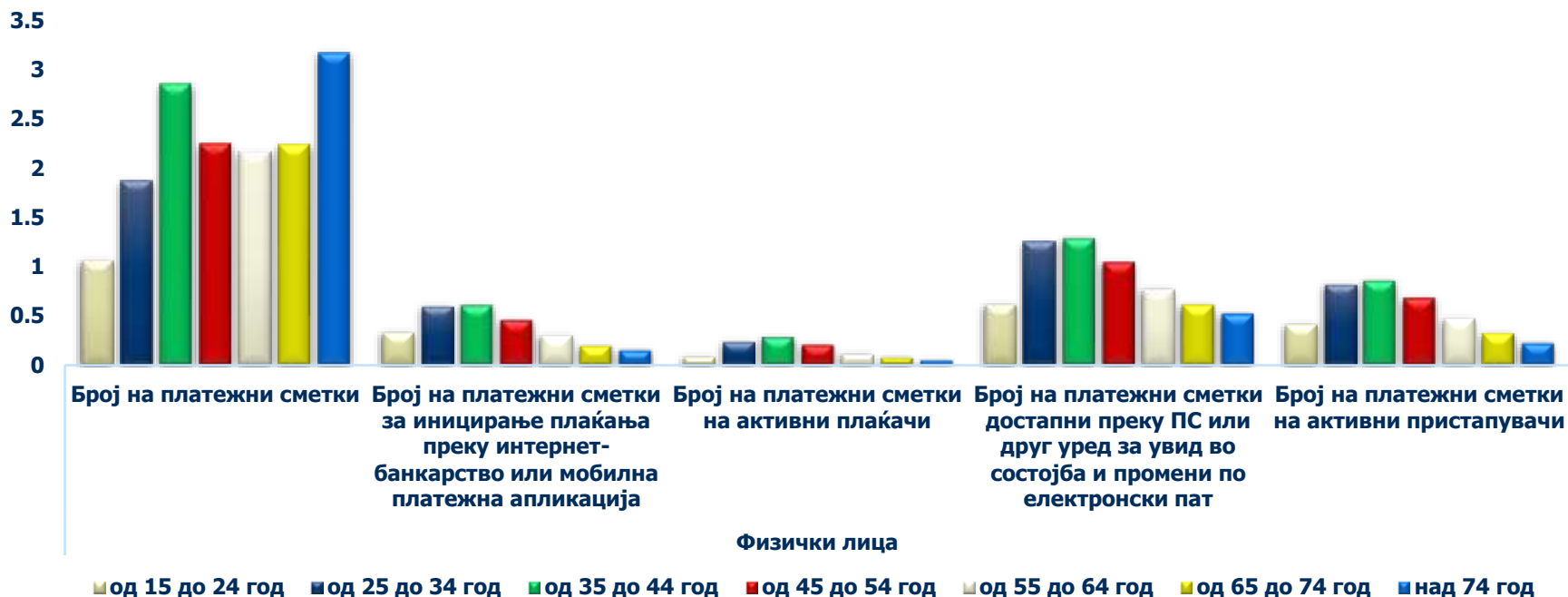
57,2%

2,1 по
глава на
жител

- 1,8 сметки по глава на жител
- родов јаз од 0,5 сметки
- Во 2022 година, граѓаните извршиле увид во состојбата и промени кај 62,7% од расположливите сметки за оваа намена, додека плаќања извршиле преку 40,2% од сметките коишто овозможуваат иницирање плаќање преку интернет-банкарството или мобилните платежни апликации.
- Жените се поактивни пристапувачи до сметките во споредба со мажите, при што преку дигиталните канали кон своите платежни сметки направиле најмалку еден увид во состојбата и промените кај 63% од своите платежни сметки за оваа намена.
- 41,2% од сметките за иницирање електронски плаќања во сопственост на жени биле активно користени, додека мажите активно користеле 39,5% од своите сметки.

Платежни сметки – старосна структура по возрасни групи, по глава на жител

- **Возрасната група 35 – 44 години е сопственик на најголемиот број сметки на резидентите (22%).**
 - ✓ поседува по 2,9 сметки по глава на жител.
 - ✓ учествува со 29,2% во вкупниот број сметки на активни плаќачи и 24,7% во вкупниот број сметки на активни пристапувачи.
- **Лицата од 65 до 74 години и над 74 години поседуваат 2,2 и 3,2 сметки по глава на жител, соодветно, но се со пониска финансиска вклученост за користење на дигиталните канали за плаќање.**

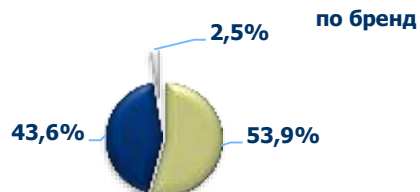

Платежна инфраструктура во 2022 година

- Вкупниот број платежни картички изнесува **2,1 милион** и бележи годишен пад од 0,7%, при **структурно учество на контактнo-бесконтактните платежни картички** во вкупниот број платежни картички или зголемување од 1,3 п.п.

■ Дебитна функција ■ Кредитна функција

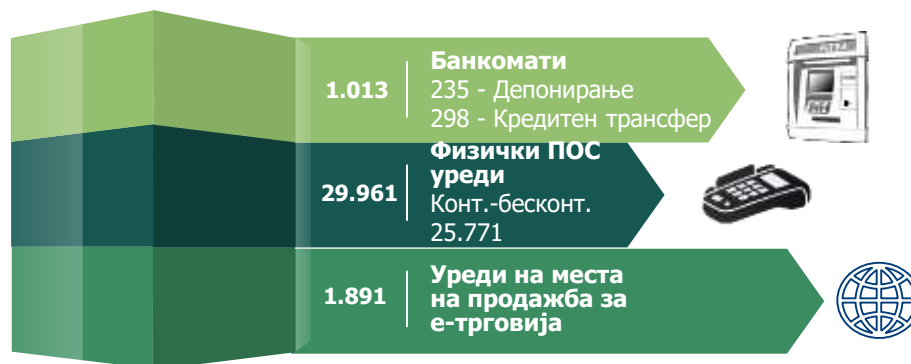
■ Виза ■ Мастеркард ■ Останати брендови

■ Контактни ■ Контактнo-бесконтактни

Број на платежни картички
2.112.004

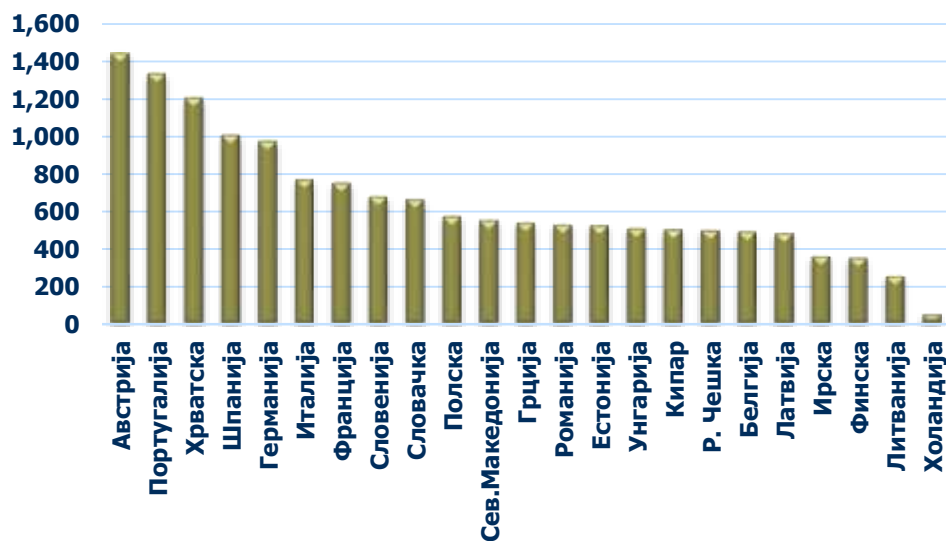
- Учеството на **бројот на ПОС-терминали коишто поддржуваат платежни картички со контактнo-бесконтактна технологија** во вкупниот број уреди, на крајот на 2022 година, изнесува 86,1%, **што е зголемување за 2,2 п.п.**

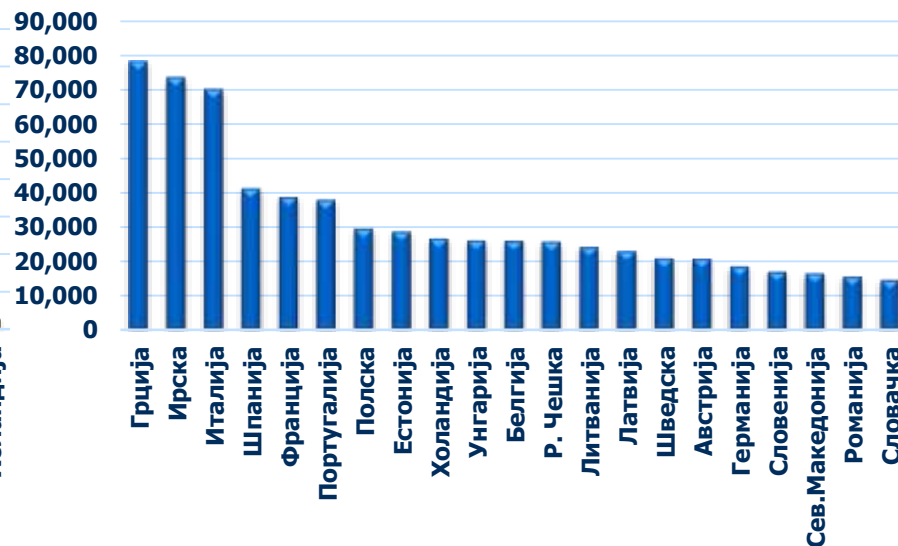

Споредбена анализа – банкомати и уреди на физичките места на продажба, на милион жители

Број на банкомати
на 1.000.000 жители

Број на уреди на физичките места на продажба
на 1.000.000 жители

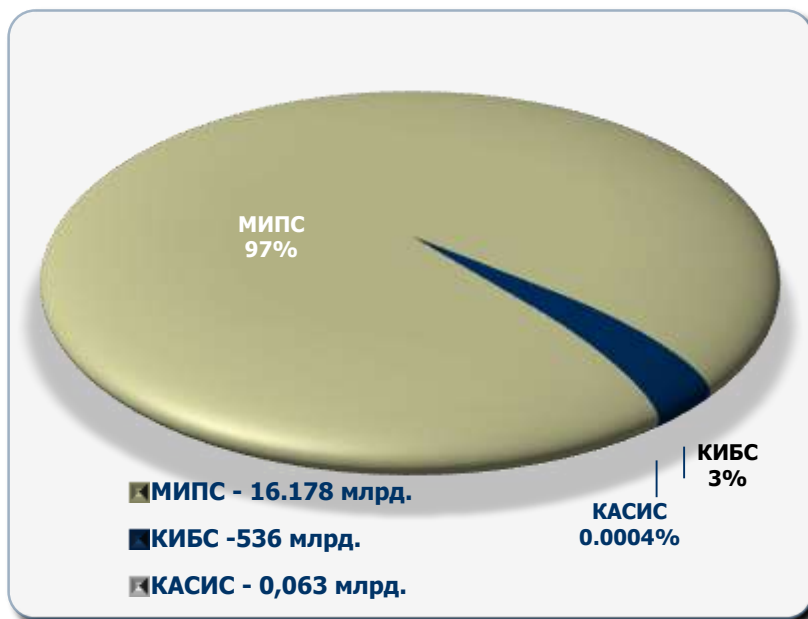
Во земјата постои **релативно добра застапеност на банкоматите за разлика од уредите на физичките места на продажба во споредба со земјите членки на ЕУ.**

- Бројот на **банкоматите во земјата изнесува 552 на милион жители**, што е под просекот во споредба со просечниот број на банкоматите во земјите членки на **ЕУ (658).**
- Бројот на **уреди на физичките места на продажба во земјата изнесува 16.312 на милион жители** што е помалку за 2 пати од просекот на земјите членки на ЕУ (32.780).

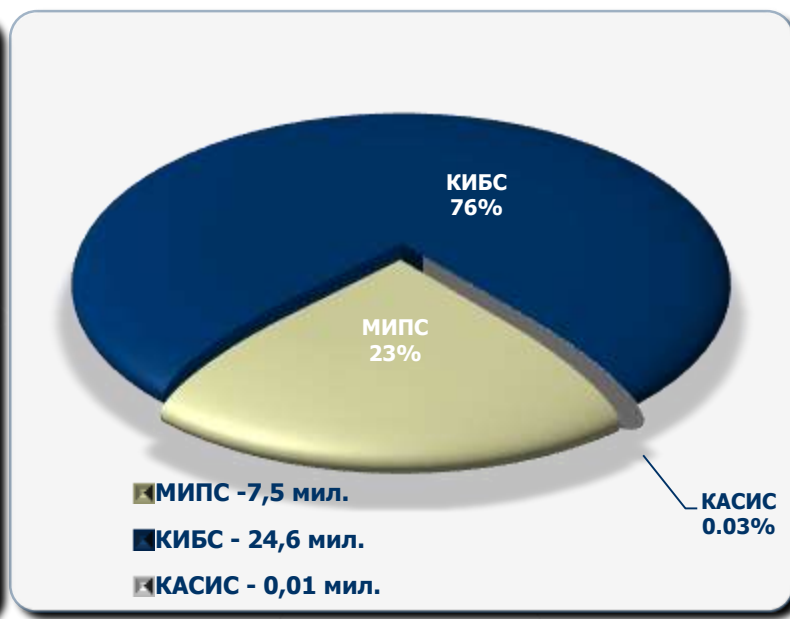
Платните системи во земјата во 2022 година

Учество на платните системи во вкупната вредност
на платежните трансакции (%)

Вкупна вредност – 16.714 милијарди денари со годишен пад од 14,2%.

Учество на платните системи во вкупниот број на
платежните трансакции (%)

Вкупен број – 32,1 милион со годишен раст од 1,4%.

Благодарам за вниманието!